

Előfizetési árak:

Egész évre	12 ft.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órára	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A vidéki jelzálogok mozgósítása.

Nagybecskerek, március 31.

Quia non movere. Nem. Közgazdasági téren ez az elv nem lehet érvényes. Ezen a téren nem szabad semminek sem pihennie, hanem mindennek folyton mozgania kell, forognia, mint a vér forog az élő szervezet ereiben. Itt áll a német közmondás: „rast' ich, rost' ich”; a pangás itt visszalépés. Közgazdasági téren nem szabad holt pontoknak létezni, itt mindennek élni kell s új virágokat hajtani a lüktető életben.

Fontos, sőt mentő közgazdasági tényképpen üdvözölhetjük tehát a magyar ipar- és kereskedelmi bank által kezdeményezett alkotást, a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankját. A magyar takarékpénztárak, melyek méh-szorgalommal gyűjtik dolgos és mind-egyre műveltebbé váló népességünk megtakarított garasait és különösen vidéken majdnem kizárólag jelzálogban helyezik el a népek összegyűjtött megtakarításait, nem bírnak azzal a joggal, többnyire annak technikai lehetőségével sem, hogy zálogleveleket bocsáthassanak ki. Így az általuk kölcsön adott tőke megmozdítatlanná tétetik, csak hosszú határidők alatt lassanként lesz visszafizetve, e szerint tetemes időtartamra ugyszólván halál-dermedtségben tartatik. Ez pedig rendkívül nagy hátrány, gyakran aggasztó veszedelem az illető takarékpénztárakra nézve, melyekre a közönség csak rövid felmondási időre bizza megtakarított garasait, a tömeges felmondás tehát minden nap bekövetkezhetik, melylyel szemben az intézet aztán nem tud mást felmutatni, szembeállítani, mint a kétség nélkül egész biztos, a tőkét értékekben messze felülmúló, de meg nem mozdítható, alig leszámítható jelzálogot. És ezen a különleges, helyi hátrányon kívül figyelembe veendő az az általános közgazdasági is, mely abból ered, hogy ily módon számtalan millió

hever gyümölcsözetlenül parlagon. Mi az a hosszú lejáratu kötvény, melyet a jelzálogadósok adnak a takarékpénztárnak? Holt papiros az intézetek tárczájában.

Mindenen segítve lesz, a jelzálog olyingó lesz, és forgásképes a központi jelzálogbank által, mint a legjobb kereskedelmi váltó. A magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja, mint a szövetkezett takarékpénztárak közege, az azok birtokában levő, betáblázott kötelezvények alapján zálogleveleket ad ki, melyeket a nagy közönség szívesen és a legdusabb mértékben vesz. A betevő pénze, mely a jelzálogba temettetett, a záloglevélben feltámadását ünnepli, megint pénzzé lesz, az egészséges gazdasági forgalomnak örökké keringő, új értékeket teremtő vérévé.

A vidéki sajtó közművelődési küldetésének egyik legszebb ágát teljesíti, ha nagy befolyását a lakosságra felhasználja arra, hogy megmagyarázza neki ennek a kiválóan gyakorlati és korszerű alkotásnak horderejét, rendkívüli hasznát.

Alsó Fehér megye is bebizonyította — mint már említettük is — hogy szabadelvűen gondolkodik a kormány egyházpolitikája felett. A közgyűlésen Török Bertalan főjegyző terjesztette elő Budapest átiratát az egyházpolitikai kérdésekben és hosszabb indoklás után ajánlotta a kormány egyházpolitikai programjának helyeslését és azt, hogy a megye ezt fejlessze ki egy felirásban, mely egyidejűleg a program gyakorlati megvalósítását sürgetse. Wessely Károly apátlépcsős ezután azt indítványozta, hogy az ügy vételessé le a napirendről, mert a kérdéses javaslatok tartalma tulajdonképp még ismeretlen és mert a vallásharc felszítására sem elég fontos, sem elég sürgős ok nincs. Indítványát elismerésre méltó biggadsággal és tárgyilagossággal indokolta. A közkeveltséggel aggodt megjelenezték, azon kijelentésért, hogy komoly harc esetén ő is együtt fog küzdeni tagtársaival. Indítványával azonban egyedül maradt. A javaslat mellett szóltak fel Kemény Gyula báró, Szász Károly dr. orsz. képviselő, Kemény Endre orsz. képviselő, Csató János alispán, Fogarasi Albert tanár és Zeyk Daniel orsz. képviselő. A javaslat ellen csak Wessely és Ödön kat. lelkészek és Florescu román birtokos szavaztak.

Az aranybeszerzés címmel a „P. C.” a következőket írja: Steinbach osztrák pénzügyminiszter a Rothschild-csoport képviselivel megkötötte a szerződést az osztrák 4%-os aranyjárdék további névértékben 40 millió forintnyi összegének átvétele iránt. Ezen aranyjárdékcímletek csak fokozatosan a pénzpiacra s kivált a külföldi pénzpiacokra szükségletéhez képest lesznek áruba bocsátandók s az azokért befolyó összegek kizárólag az aranykészlet szaporítására szolgálnak, mely azután az államjegyek bevonására lesz fordítandó. Néhány lapnak az a hirtel, hogy a magyar aranyjárdékból is újabb összeg lesz átvendő s különösen, hogy a Rothschild-csoport már gyakorolta volna is szerződésileg biztosított opcióját, a 4%-os magyar aranyjárdék 12 millió forintjára, illetékes helyről vett értesülésünk szerint, teljesen alaptalan. Ily opció nem gyakoroltatott és egyelőre nincs is tervbe véve. Nem épen kellemes feltűnést okoztak irányadó körökben különböző ügynökségeknek egy idő óta némely itteni lapban közzétett s valószínűleg vad tőzsdei üzérkedésre felhívó hirdetései. A közönségnek ez a fellármázása, mely a 70-es évek elején beállott ugynevezett „gazdasági fel-lendülés” legszomorubb korszakára emlékeztet, csak arra alkalmas, hogy megrontsa a budapesti piac hitelét.

A kiutasított német tudósítók. A „Nordd. Allg. Ztg.” írja: Sajnálattal és nem aggodalom nélkül kell konstataálni, hogy újabban, úgy látszik, még francia államférfiak sem tudnak azon kísértésnek ellentánni, hogy németek ellen elkövetett igazságtalan és ellenséges cselekedetekkel vivják ki a tömeg tevétségét. A francia kormány két ízben igyekezett magát a Panama-néhez-ségekkel azzal teltetni, hogy németek ellen uszította a hírszenvedélyeket. Rövid időközben két német hírlaptudósítót utasítottak ki, mert állítólag valótlán híreket terjesztettek Franciaországról, jöllehet kimutatták a vádak alptalanságát. A francia kormány abbéli joga, hogy minden, neki nem tetsző idegent minden indokolás nélkül kiutasíthasson, elvitázhatalan, de a népgyölölethez folyamodni mindig veszedelmes eszköz. Ha a Panama- és más botrányok ellen segítő eszközül a népgyölöletnek németek ellen való föltussítását használják, akkor nem nehéz megítélni, hogy mi volna várható, ha arról volna szó, hogy komolyabb nehézségek hárittassanak el kifelé való terelés által. Ebben rejlik a legutóbbi párisi események komoly tanulsága.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Évforduló.

Írta: Juhani Aho.

Egy fiatal férjnek az a szokása, hogy mind-ama változó és különböző hangulatokat, melyek lekén átvonultak, lejegyzí egy naplóba. Rendszeresen esténként ír, mikor már mindnyájan az ágyban vannak s csak ő maga virraszt dolgos szobájában.

Véletlenül kesembe került egy ilyen naplólap és bátorságot veszek magamnak, hogy ki-nyomassam.

1890. november 6.

Azt hiszem, hogy oly sok idő múlva, újra szeretlek megint. Ma este a bálon olyan különös meleg járta át a szívemet. Még most is érzem, valami rendkívüli volt. Mily boldog lennék, ha tudnám, hogy így maradaa mindig, vagy hogy legalább visszatérnének az ilyen hangulatok időről-időre.

Immár öt éve, hogy egybekeltünk.

Házasságunk a mindennapiság medrébe tért, egyhangu lett és unalmas. Sohase bántjuk egymást, egyetlen rossz esőt nem mondunk egymásnak, de jót se. A házassági barométerünk sem esőt, se napfényt nem mutat, egyforma szürke, csöndes időre áll.

Szobámban ülök és dolgozom, szobámban ülés az varrás, vagy olvasol. Csak este találko-sunk az ebédnél, ilyenkor fáradtnak találjuk egymást és álmosnak.

Bánt, ha így elhagyatva és unatkosva lát-lak, de mit tegyek? Hisz nem tudlak mulattatni. A sophára heveredem a terem másik sarkában és gondolkozom, vajjon mit is mondhatnék? Te félretesszed a munkát és mintha valamit keresnél, tán azt, a mit én, de te sem találod meg. Hallgatunk és mérgelődünk mindkettőn e hallgatag-

ságunk fölött. Én nem akarok kezdeni, mert attól tartok, hogy untatnálak. És képszeletemben olyan asszony jelenik meg, a ki előtt szabadon beszélhetnék, a ki megértene és újabb, merészebb röptőt adna gondolataimnak.

Változatosság kedvéért olykor félre teszem a saját eszmekörömet és olyan álláspontokra igyekszem helyeskedni, hogy veled valami olyas-ról beszélgessek, a mi téged esetleg érdekel. De tökéletesen lehetetlen valami újat találni a te érdekeid, foglalkosásod, körülményeid köréből. Hiszen már előre tudom a te nézeteidet, véle-ményeidet, feleletedet. Ha úgy mutattám, hogy újjak előttem, hogy érdeklődöm irántuk, — csak színészkedném, csak ámitnálnak. Nincs rajtad semmi, a mi engem ingerelne; nincs benned semmi, a mi képszeletemnek szárnyakat adhatna, gondolataimnak, eszméimnek lendületet kölcsö-nözne, — és ezért jelenlétben olyan száraznak, olyan lelkileg meddőnek, tehetetlennek érzem magamat.

Te biszonyára leszed, hogy majd szólók va-lamit, de igyekszel, ezt a várakozásodat eltit-kolni és úgy tesszel, mintha gondolatokba volnál merülve. Ebben női taktikát, tapintatot árulsz el. Ha észreveszed, hogy a beszélgetésből immár semmi sem lesz, újra munkához látsz vagy olvasni kezdesz. És halljuk mindkettőn a lámpa sugását, az óra ketyegését, a kocsik zörgését az utcán, közben várva-várjuk az ebédet, hogy vége legyen ennek a kínos csöndnek.

Végre találunk.

Ebéd közben kevésbé nyomasztó már a helyzet, itt-ott mégis csak akad valami apró-ság, a melyen elmulatunk, elbeszélgetünk egy-egy pillanatra. De az a mozdulat, a melylyel a theát nyujtod és az a tartás, a melylyel a sa-ját eszédet fogod, szabályos, változatlan szép-séged, hideg, szenvedélytelen vonásaid — bán-tanak annyira, hogy sokszor kerülöm tekintetedet

és másfelé nézek, hogy csak ne lássalak, ismerlek már mindenféleképp, testestül-lelkostül, minden gondolatodat, minden mozdulatodat, arcakifejezéseidet.

Ha ettünk, a lányunk segítess az asztalt leszedni, én pedig felhasszám az alkalmat és dolgos szobámba menekülök. Itt neki esem a munkának, késő éjjig dolgozom, elfelejtelek egés-szen. S ha végre hálószobámba kerülök, te már régen alszol a fal felé fordulva.

Ma van lakodalmunk ötödik évfordulója. Emlékszel e öt év előtt milyen volt ez a nap?

Olyan tisztán, világosan áll lelki eszemeim előtt a múlt.

Ma egészen csak arra gondolok, nem tudom kiüzni a fejből.

Reggel korán kezdünk már a munkához. Te öltösködtél, én a lakást diszítottam. Közben-közben pirulva borultál a keblemre, majd elfutottál ismét tőlem.

Később jöttek a vendégek. Am esküvő előtt még egyszer megcsókoltál és biztosított, hogy szeretsz, szeretsz végtelentül.

Csakugyan nagyon szerettük egymást. Min-den szavad, minden tekinteted, minden mozdulata szűzies, szép alakodnak lázba borított.

Ma reggel hangodról éretem, hogy lako-dalmunkra gondolsz. Véletlenül kérdés a reg-gelinél: Miféle nap van ma? November 6-ika — felelém. És te ismétled: November 6-ika...

Astán ajánlottad, vajjon ne menjünk-e estére a jótékonycélna bábra és elhatároztuk, hogy a csél érdekében megyünk.

De hogy a jótékonycélna való tekintettel vetted-e fel a menyasszonyi ruhádat és tüttél egy rózsát a kebledre, ép úgy, mint akkor, öt év előtt? Nem tudom.

Ugy megsajnálalak. Mind a kettőnket meg-sajnáltam. Talán bennem van a hiba? — kér-destem magamtól.

HIREK.

— Nagypéntek. Az üdvösítő halálának emléknappát ülte ma az egyház a nagy gyáshoz méltó meghatározott szertartások mellett. Az oltár mindenesetül meg van fosztva, csak Krisztus urunk halotti leplet jelentő gyolccsal van fedve. Az áldozár fekete ruhában járul az oltár elé, melyen gyertya nem ég, hiszen a „világ világossága“ halálának napja van! Porba omlik, arcába borul a pap az oltár előtt, mintha a gyás és fájdalom alatt összerohadna, midőn az Isten-embert az emberekért és az emberek miatt meghalni látja. Elmékedése után fölment a pap az oltárhoz, s ott két jövendölést olvasott föl az ószövetség könyveiből, s ezek végeztével a kar elénekelt az Ur szenvedésének történetét, a jövendölések beteljesedését. Eután következtek az egyház imái az anyaszentegyházért, a pápáért, püspök- és papokért, a királyért, a katechumenok (keresztelendők)ért, az emberiség lelki-testi javáért, a tévelygőkért, a zsidókért, s végre a pogányokért. Ezt követte a kereszt leleplezése, s a kereszt iránti hódolat nyilvánítása. Ennek végeztével körmenet indult azon helyre, honnan az oltárszentség tegnap elvitetett; az oltárszentség jelenlétében azután megtartott az úgynevezett csonkamise, melynek végeztével megtörtént a sirba-tétel. A szent sirnál, mely szokott helyén diszesen állítottatott fel, a papság a hívekkel elvégzte szokásos ájtatosságát, s eltávolván a szent sir két fegyveres katona s két Mária leány őrizete alatt megnyitattott az ájtatoskodónak, s nyitva marad esti fél 6 óráig, midőn is az oltárszentség visszavitetik a mellékkérestyében fölállított oltárba. Sóka Ignác remek szent beszéde zárta be a délelőtti ájtatosságot.

— Vizállások a Tisza völgyében. A nagybecskerek-i tiszsa-szabályozási társulat ma a következő jelentést adta ki: Tisza Szolnoknál reggel 8 órakor, 571 cm. 0 felett, hőfok 8 C. Csongrádnál 580 cm. 0 felett, hőfok 5 C., Szegednél 588 cm. 0 felett, hőfok 4 C., Török-Becsénél 454 cm. 0 felett, hőfok 7 C., Titelnél 469 cm. 0 felett, hőfok 11 C. Vizállapot mindennél zavaros.

— Zsidó-husvét. Israelita polgártársaink ez idén egy napon ünneplik velünk a husvét ünnepet. Ugyanakkor, mikor a katolikus templomban Krisztus kinszenvedéséről énekelnek, ugyanakkor ünneplik ők is a husvétet, a pessach ünnepet. A zsidó husvét már ma pénteken este a leáldozó nappal veszi kezdetét, a két főünnep szombat és vasárnap lesz. Az isteni tiszteletek sorrendje a rendes.

— A nk. nb. vasut indóháza. A nagy-kikinda-nagybecskerek-i vasut becskerek-i indóháza egyike azon primitív épületeknek, melyben egy igénytelen falu csekély számú utasó közönsége talán kényelmesen elfér, de Nagybecskerek számára már régen sajnálnak bizonyult. Ezt belátta az igazgatóság is és tavaly hosszafogott az épület kibővítéséhez, sőt még egy vasuti vendéglő építése is tervbe vétetett. A terv azonban meglehetősen sokáig hevert a különböző irodákban, s a mi szegény közönségünk a mult télen sem melegíthette a gyomrát egy pohár jó vörösborral vagy cognakkal. Most azonban végre leérkeztek a tervek a minisiteriumtól s mint megbízható forrásból értesülünk, már a husvétünnep után elkezdik az építkezést.

Már utköszben is beszélgettünk, oly szokatlanul könnyen folytak a szavak, jöttek a gondolatok. Jókédvűek voltunk és vidáman, szinte boldogan léptünk a bálterembe egymásnak karján. Hallottam, hogy az emberek „boldog párnak“ gondoltak bennünket.

Ha a sene játszott, egymáshoz kellett hajolnunk, hogy halljuk egymás szavát. Tulajdonképp semmi különösét nem mondtunk, de hangokban kellem, gyengédség és báj volt, szemeid pedig ragyogtak.

Mindenütt mindenki azt hitte, hogy boldogok vagyunk nagyon. És nem voltunk-e? mond. Nem beszélünk esküvőnkéről, de arra gondoltunk mind a ketten. És hozott össze bennünket. Tánczra kértelek és táncoltunk. Azután pedig ott álltunk és néztük a tánczó párokat és találgattunk, melyik szerelmes, melyik jegyes közülük? Ugy érdekelt minden. A négyes után pedig éppn úgy, mint a fiatalok, a buffetben mentünk, udvariasan megkérdezték, hogy mit parancsolsz, te az én islésemre bízad a választást. Pessgőt rendeltem és úgy jött, mintha a lakadalmunk emlékére ittunk volna s mikor kocscsintottunk, tekintetünk találkozott, egymásba mélyedt. A régi láng a hamu alól fellobogott.

Tehát még nem aludott egészen ki... Most itthon vagyunk. Hallom, mint jársz a szomszéd szobámba. Egy percze bekukkansz és kérded, ha nem jöve-e még.

Igen megyek, azt hiszem, megint megszerettelek...

Fordította: R.

— A vöröskereszt egyet igazgató választása tegnapelőtt tartotta rendes havi ülését gróf Csekonics Endre elnöke alatt. Az ülésen bejelentették, hogy Ambrósy Béla báró egyetemi főmegbízott részben személyes közbenjárással, részben írásbeli kérelem után háboru esetére közel 15.000 lábbadozó harcos ellátása iránt gyűjtött a városok és községeknél ajánlatokat. Az igazgató-választmány e fényes eredményért a főmegbízottnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A beérkezett kérvények elintézése után dr. Darányi Ignác főgondnok előadta a folyó ügyeket; ezek közül felomlítottuk, hogy Rónay Jenő főispán Torontálmegyében 887 tagot 1496 forint 50 kr befizetéssel gyűjtött az egyletnek. Deschán Achillispán közbenjárásával megalakult Temes megyében a kubini főkegyelet 157 taggal.

— A nagy-kikindai kórház. Daniel alispán legutóbbi kikindai tartózkodása alkalmával meglátogatta az új kórházat is. Az alispán ur abbéli németnek adott kifejezést, hogy a vidéken alig tud kórházat elképzelni, mely úgy építkezés, berendezés és főleg tisztaság dolgában oly magas színvonalon állana, mint a kikindai kórház. A kórház vezetése a megyeszerte kitűnő hírnévnek örvendő Valovits dr. kezében nyugszik.

— Öreg ember öngyilkossága. Nagy-kikindán Rankov Pera ottani 72 éves lakos tegnap délelőtti eddig ismeretlen okból megmérgezte magát. A rendőrkapitány rögtön intézkedett, hogy a még életben levő agg, orvosi segélyben részesüljön.

— Románok agitációja. A temes megyei románok tegnapi nagygyűlésére hatszáznál több választó sereglett össze, hogy tiltakozzanak a kormány egyházpolitikája ellen. Elnöknek Crocaneanescu belinzi esperes lett megválasztva. A tiltakozó határozati javaslat mellett mint vezérnök Rottariu Pál ügyvéd, a „Luminatorul“ szerkesztője, hosszan beszélt, melyben tiltakozott az ellen, hogy a románok minden szabad vélemény nyilvánítását mint hazafiatlant gyanúsítják. A román nép perhorreszkálja a tervezett reformokat, melyek csak arra céloznak, hogy a magyar elemet a hazaszeretet nem ismerő zsidóság beolvasztása által erősítse, pedig ezzel az ország vesztére dolgoznak. Többen szólaltak, majd egyhangulag elfogadtak a tiltakozó határozatot, hogy az egyházpolitikai reformok napirendről levétessenek. Ö Felsőházhoz hódoló táviratot küldtek, kérve, tagadja meg a reformok szentesítését.

— Szereltem a siron tul is. Megható történet híre érkezik Bekesről. Eselőtt két héttel ugyanis sirba tették Kutrony Mihály békési óras egyetlen leányát s ez a virághalál talán senkit sem tört meg annyira, mint Balogh Sándort, a város fiatal református tanítóját, ki a korán elhervadt Kutrony Rózát titokban halálósan szerette. Már a temetésen feltűnt a fiatal tanító kétségbeesett viselkedése, de arra senki sem gondolt, hogy a szegény ifju abban a perczen milyen fekete gondolatokkal küzd. Azóta úgy tetszett, mintha már meg is vigasztalódott volna, de tegnap délután világossá lett, hogy Balogh Sándor csak azért lett nyugodtabb, mert végre — határozott. Kiment ugyanis elhalt szerelmesének sírházhoz és agyonlőtte magát. Az a levél, melyet öngyilkossága előtt írt, csak ennyit mondott: „Nem tudok élni, találkoznom kell vele...“

— Egy régi Dowe. Londonból írják: Wellington herceghez, — a híres angol hadvezérhez — valamikor egy idegen azaal kopogtatott be, hogy olyan ruhaskövetet talált ki, amely nem bocsátja keresztül a puskagolyókat, s hogy ő a szövetség már teljes uniformist készített. Arra kérte a hadvezért, hogy fogadjja el a ruhát az angol hadsereg számára.

— Jól van, — felelt a tábornagy — hol van az az uniformis?

— Itt van fenség.

— Nos, vegye csak föl magára.

A föltaláló hamarosan belebújt a kabátba. A herceg meghurta a csengettyű asinóráját. Néhány másodperc múlva egy tiszt sietett a szobába.

— Mondja meg az őparancsnok kapitánynak, hogy küldjön föl két katonát élesen töltött puskával.

A föltaláló ijedten nézett a hercegre s astán ellillant.

— Mikor a tolvaj berug. Kalmár Sándor aradi lakost meglópták a mult napokban. Feltörték a kamráját és elvittek onnan sonkát, élelmiszereket, mindent, amire a tolvajok étvágygyal birnak. A rendőrség a legerélyesebb nyomosás dacsára sem jött rá a tolvajokra, mig tegnap éppn maga a főcsinok árulta el az egész dolgot, mikor nem volt az eszénel. Egy rendőrszolgálatos az utczán Unyaticski János aradi szütlestől csavargót, ki részegségében botrányosan viselte magát az utczákon. Mikor a rendőrszolgálatos befele — ott mentek el a Kalmár Sándor háza előtt. A részeg csavargó ekkor morfondirozni kezdett a sonkalopásról, melyet ö követett el néhány társával együtt. Nagyon dü-

hősködött, mert az osztosánál megcsalták őt. Fel is szólította a rendőrt, hogy fogja el a gaz embereket, a kik az oroszlanrészt maguknak tartották meg. A kapitány kivallatta a csavargót s most már nyomában van a rendőrség a többi tolvajnak is.

— Kukacz kontra Rác. A szegedi két uri banda régóta halálos ellenségei egymásnak. Mindakettő verseng az elsőséget, és nem kimélnék hurt gyantát, sőt mint egy legközelebb tartott törvényességi tárgyalás mutatja még a gyufatartót sem kimélik a nagy versengésben. Ezt a panaszt tette ugyanis Urban (más néven Kukacz) az állítván, hogy Rác Gyula egy gyufatartóval beverte az orrát, s gyógyulása 36 napot vett igénybe. A tanuk (a kávé, Dankó Pista, senéssek, kávéházi éjjeli ünlökök) így adták elő a dolgot: Rác a kávéházból konyakot ivott, midőn oda bement egy barátjával Urban s más asztalnál helyet foglaltak. Urban odahívta őt s megkínálta konyakkal. Ő ezt viszonzni akarván, azt mondta a pincésrnek, hogy öntse tele még egyszer a három poharat. Urban erre azt mondta, hogy neki ne töltsön, mert mindenféle vályogvető csigánnyal nem iszik. Rác erre azt felelte, hogy ő sem olyannal, aki még muzsikálni sem tud. Szó szót ért s Urban egyszer fölemelt bottal rohant reá. Ő védelmül fölcapta a kezét, melyben nem volt gyufatartó s ekkor ütötte meg Urban orrát. A törvényességi orvos nem bírta konstatálni az orroncsonttörést s a véleménye az, hogy a baj egyáltalán nem vehet 36 napi gyógyulási időt igénybe. A kávéházi „illetmények“ ért kölcsönösen becsületeséssel is vádolta egymást a két primás. A törvényessék azonban sem a vályogvetést, sem a muzsikálni nem tudást nem tekintve becsületsértő dolognak, ez alól mindkettőt fölmentette.

Irodalom és művészet.

* A bizalom, melyet a közönség az Athenaeum irod. társulatnak az általa kiadott Kézi Lexikon meleg pártolása által előlegezett, mint az újabb megjelent 37. és 38. füzetből látjuk, nem vesztet kárba. Nemcsak a terjedelmet illetőleg artja be a kiadó adott szavát, hanem a vége felé még szebb és gazdagabb kiállítású mellékletet nyújt, mint az elején; s így senki sem mondhatja e vállalatról, hogy többet ígért volna, mint a mit be is tartott. A 38. füzet egy kettős és egy egyszerű szines képmellékletet és ezenkívül még két sűrű szedésű táblásatot tartalmaz. Szövege a „Vesztség“ szöveg terjed, a végéhez tehát már nagyon közel jár. A mű, mint örömmel értesülünk, április elejére már befejeztetik s így végre egy jó, teljes, magyar szemlé, fényes kiállítású Lexikon áll majd a magyar családok rendelkezésére, mely a legtöbb könyvkereskedés után 1 frtos havi részletek mellett less meg-szereshető.

* Érdekes könyv. Györffy Józsefnek, az Egyetértés kitűnő belmunkatársának politikai költeményei díszes kötetben jelennek meg folyó évi május elsején a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiállításában Budapestben. Kimagasló politikai események teszik az egyes költemények tárgyát a kormányzat, a külképviselet (diplomácia), a törvényhozás köréből, a katonai, a polgári, az udvari életből stb. merítve. Hatalmas uralkodók, fejedelmi epigonok, politikai gyűzők, bukott bálványok váltakoznak a könyv egyes lapjain. Államellenes mozgalmakról nevezetes egyházak, idegenbe húzó nemzetiségek viselt dolgai vonulnak elő megfelelő világításban. Parlamenti események, jogszolgáltatási speciálisok, demonstrációk a Kossuth nótától a Gotterhaltéig, letepett kardbojtok, politikai párbojok stb. tarka csoportjai egészítik ki a könyv tartalmát. — Györffytől, ki a kolozsvári Magyar Polgárnál kezdte hírlapírói pályáját, eddigelő két kötet és több füzet költemény jelent meg. Tőle származik a Pallas irod. részvénytársaság kiadásában tavaly megjelent „A szibériai olombányrkból“ című könyv, melyet azóta idegen nyelvre is lefordítottak s előkelő külföldi lapok nagy feltűnést keltett cikkekben ismertettek. A most megjelenő politikai költemények egyrésze Bartók Lajos kiváló költőnk szatirikus politikai lapjának az élen látott először napvilágot, a más rész most kerül először nyilvánosság elé. Benne lesz a kötetben az a költemény is, a melyet a szerző a volt kormányelnöknek a királyhoz intézett német távirata publikálása miatt szenvedett fogóságában czellája falába karcolt, s amely ezt a címet viseli: „Szibéria határán.“ Ez is a kötetben jelenik meg először. — A kötetnek egy füzött példányára 2 frttal, bekötött példányára 3 frttal lehet előfizetni. Az előfizetések április 10-ig küldendők be a szerző nevére Budapestre, Lónyay-utca, Csávolszky-palota 13 II. 18.

Táviratok.

Minisztertanács.

Budapest, márcz. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap déli 12 órától esti tíz óráig minisztertanács volt. A miniszterek esti 7 órakor ebédelték s aztán ismét folytatták a tanácskozást. A hosszú minisztertanácsban részben a képviselőház elé terjesztendő javaslatokat, részben a hadügyi költségvetést és a delegációk elé terjesztendő ügyeket tárgyalták.

Bécsi hírek.

Budapest, márczius 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből írják, hogy az iparosok körében hirtelen, hogy az udvari intendatúra intézkedett, hogy az udvari tulajdonát képező hintók és hátsó lovak egy része összeírassanak. Eladás céljából azokat írják össze, amelyeket a királyné szokott használni. A bécsiek ehhez messzemenő kombinációkat fűznek. Azt hiszik ugyanis, hogy a királyné hosszabb ideig nem jön Bécsbe, de azt is következtetik, hogy az udvar ezután nem fog Magyarországra olyan apparátussal jönni mint eddig.

Kormánybukás Franciaországban.

Budapest, márcz. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból távirják: A kik azt hitték, hogy a kamara és a szenátus a költségvetés iránt meg fognak tudni egyezni, csalódtak. A tegnapielőtti pénzügyi bizottsági ülésen a kamara elfogadta Lacroix indítványát, mely oda irányul, hogy a kamara hagyja helyben a megállapított vámtételeket és a költségvetést visszautalja a szenátushoz. Tegnap még abban a reményben ringatták magukat a politikusok, hogy a kamara helyben fogja hagyni a pénzügyi bizottság határozatát. Mindazonáltal kifejezést adtak annak az aggodalomnak, hogy a Ribot-kabinet komoly krízis előtt áll. A katasztrófa a tegnapi ülésen következett be: A Ribot-kabinet megbukott. A Panama-botrány óta lappangó válságot a kamara és szenátus közti differencia érlelte meg, mely most egy jelentéktelen kérdésnél tört ki. Tirard pénzügyminiszter ugyanis a mellett szállt síkra, hogy italadó reformjavaslatát válasszák külön a költségvetéstől. Ezt a javaslatot a kamara 277 szavazattal 272 ellen elvetette. A szavazás után az ülést félbeszakították, mialatt a Ribot-miniszterium beadta lemondását. Az ülést este 10 órakor folytatták. Ribot utóda hirtelen Constans vagy Devell lesz.

Pulsky beteg.

Budapest, márczius 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pulsky Ferencről tegnap este is a hír terjedt el, hogy súlyosan beteg. Tényleg beteg volt ugyan, de már jobban van.

A megsértett németek.

Budapest, márczius 31. (A „Torontál“ ered. táv.) A „Nordd. Allg. Zeitung“ mai száma hivatalos oldalról sugalmazott és újabb cikkben foglalkozik a legújabb párisi kiutasításokkal és kijelenti, hogy ez a németek inzultálása, amit érdemes komoly megbeszélés tárgyává tenni. Azt mondja, hogy a kormány igyekszik a figyelmet elvonni a Panama-botrányokról és a németek elleni gyűlöletre terelni. — Nevezett lap összehasonlítja a mai viszonyokat az 1870-iki viszonyokkal, amikor Páris utcáin felhangzott a kiáltás: à Berlin! à Berlin! Végül hangztatja a lap, hogy óvatosak lesznek a németek és előkészülnek az esetleges meglepetésekre.

Magyar tanszék Zágrábban.

Budapest, márczius 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A zágrábi hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király rendelkezésére a zágrábi egyetemen magyar tanszéket állítanak fel.

A zsinat törvényei.

Budapest, márcz. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli az evangélikus zsinat egyházi alkotmányának legfelső jóváhagyását és megerősítési záradékát.

A kolera közeledik.

Budapest, márczius 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Galicziában a magyar határszélen ismét kitört a kolera. Zalneban három beteg közül kettő meghalt, s mindkettőn konstataáltak, hogy ázsiai kolerában pusztultak el. Péterváron hivatalosan fogják a kolerát konstataálni és inteni fogják a lakosságot, hogy tartsák meg az óvrendszabályokat.

Nagy tűz.

Budapest, márcz. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Klagenfurtból jelentik, hogy a Bleibergen tegnap roppant tűz dühöngött. Harmincaöt ház és tizenhárom gazdasági épület leégett. A nyomor rettenetes.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

(Osztrák-magyar vasuti kötelék. Díjzabási pótlekek és fakéreg stb. szállítására érvényes új díjzabás életbeléptetése.) F. évi április hó 1-én életbeléptet: a) a II. rész 1. füzetének I. pótléka, mely díjtételek hatályon kívül helyezését és új közvetlen díjtételek életbeléptetését tartalmazza; b) a II. rész 2. füzetének I. pótléka, mely új közvetlen díjtételek életbeléptetését tartalmazza; c) a II. rész 4. díjzabási füzete 1893. évi január hó 1-től érvényes függelékének I. pótléka, mely díjtételek hatályon kívül helyezését új mérsékelt díjtételek életbeléptetését és helyesbítéseket tartalmaz; végül d) fakéregnek és cserhéjnek, valamint a C osztályba és a 2. külön díjzabásba tartozó fának magyarországi állomásokról osztrák állomásokra való szállítására új kivételes díjzabás, melylyel az 1890. évi szeptember hó 1-től fára érvényes kivételes díjzabás hatályon kívül helyeztetik. Pédányok legközelebb a részese vasutak igazgatóságainál megszereshetők. Budapest, 1893. márczius 24-én. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyezsersmind a többi részese vasutak nevében is.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Nyugatnémet-osztrák-magyar vasuti kötelék.) A Halle a/S állomásra jelenleg kocsiakománokban feladott vetőmagra néve fennálló — díjtételek f. évi április 1-től kezdve — az alább kitüntetett pótdíjakkal felémelve Heringen állomásra is alkalmaztatnak. A pótdíj kitess: a) 10. a. kivételes díjzabásnál (5000 kgr.), 100 kgr-kint 0.45 márkát a) 10. b. kivételes díjzabásnál (10000 kgr.), 100 kgr-kint 0.41 márkát. Budapest, 1893. márczius hóban. A magyar királyi államvasutak igazgatósága egyezsersmind a többi részese vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjaztatik).

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Vukovári átrakodási forgalom.) A Duna, Tisza és Bégacsatorna mentén fekvő helyeken teljes uszályrakományokban feladásra kerülő és vukovári átrakodással Bród, Sziget, Zágráb, Károlyváros és Fiuméba rendelt gabna, liszt stb. szállítványokra néve, az 1892. évi hajósági megkezdésének napjától érvényben álló I. sz. kivételes díjzabás (kombinált vasuti és hajósági forgalom) f. évi márczius hó 31-ével hatályon kívül lép. F. évi április hó 1-jével pedig a fenti viszonylatokban a vukovári átrakodóhoz szállítandó küldeményekre néve új I. sz. kivételes díjzabás lép életbe, a mely azonban a díjzabási határozományokon kívül csupán a változatlanul maradt hajósági tétel-díjakat tartalmazza. Az eddigi kombinált díjtételekbe beszámított vasuti díjrészekbe, illetve az érvényben kívül lépő díjzabásban D) alatt kitüntetett rovatolás útján érvényes vasuti viteldíjak azonban, a vukovári átrakodóhoz saját vagy idegen hajón érkező küldemények részére a „Vasuti és közlekedési közlönyben“ közzétett hirdetmény útján a folyó évi hajósági évadra változatlanul érvényben maradnak. Az új díjzabás kereskedelmi osztályunkban, valamint nagyobb állomásainkon 15 krajcsárért kapható. — Budapest, 1893. márczius hóban. Az igazgatóság.

REGÉNY-CSARNOK.

Málnássyné.

— Elbeszélés. —
Írta: Scossa Dezső.

33-dik folytatás.

A kis doktor lassan felöltözött, reggelizett, aztán mielőtt betegéihez ment volna, még egyszer elolvasta a levelet. Meg volt elégedve magával és elhatározta, hogy a mint Korda Sándor visszatérterül értesül, azonnal expedálni fogja.

Erre pedig nem sokáig kellett várakoznia, mert alig hogy kapuján kitépett, ott hajtott el mellette négyes fogaton, kihívóan ülve a kakon, míg a gyepőt erősen tartotta.

Egyenesen a Málnássy-kastélyhoz sietett tehát, a levelet Pál szívére kötve. Astán sietve rohant el onnét, mintha attól félne, hogy visszahívják.

A Málnássy-kastély a maga megszokott csendjében volt elmerülve. Aranyos kupolyaja a napfényben csillogott s bejartánál a két nagy kúvass ásitozott, mintha nem volna semmi dolga. Valóban, odabenn az álmódos korát éltek. A bájos urnó álmódosva járt alá s fel szabáiban, szótlanul mereszté maga elé szeméit és elmerenggett a sugarak tűnő világában reskető porzamek fölött, a táj csillogó fehérségén, az üvegház virágain, melyeknek szirmait szórakozottan tepkedte. Elza kisasszony pedig, bár feladata az lett volna, hogy urnójelet mulattassa, szobájába sárkozott és naphosszant nem mutatta magát. Mindkettőnek a lelki állapotában történt valami változás, de míg Aranka, természetéből kifolyó csendes megnyugvással várta, hogy az idő sebese irt hozzon, a tarsalgató szorgos munkálkodást fejtett ki és a eszme megteremtésén dolgozott, a mely egész gondolatvilágát betöltötte.

Aranka épen úgy mint egykor, mikor még ott teltek el nappjai a Foglár-ház kicsiny ablakai mögött, valamely csodálatos, isteni beavatkozástól remélte a rejtély megoldását, a melyre ő maga nem volt képes. Mint gyermekleány is rendületlen hittel birt a magasabb lények létezésében, a kik pártfogoltjaik sorsát intéstik, most újra erözte azok közbejöttének szükségét.

Elza kisasszony csak abban bízott, a mit önjerejéből kivinni képes volt. Gyermekkorától önmagára volt utalva, s az életfenntartás küzdelme kösben megerősödött jelleme, akarata. Eleinte, míg egészen fiatal volt ő is élt az ábrándoknak, s szeretett, mert szeretni életszükséglet volt reá. Egy dragonyos kapitány volt az ideál, a ki édes álmait felkeltette. Vastag sisodort bajszával, sas orrával és keselyű szemével most is előtte állt a képe még. Nem lehetek egymáséi, mert mindketten pénztelenek, szegények voltak. Peuig mennyire szerették egymást. Egy csomó féltékenyen őrzött szerelmes levél maig is bizonyoságul szolgálhat reá. Elszakadtak messze egymástól s akármily erős volt is a szenvedély, elringatta az idő. Hogy mennyit szenvedett, türt ezalatt, mindaz fel volt jegyezve naplójában, melyet azóta is hűségesen vezetett. Nagy sokára következett be második komoly szerelme, mint-hogy könnyelmű ismeretségek kötésétől mindig óvakodott. Mr. Casaceton volt en, a tudós lelkész, amott a brandenburgi erők között fekvő kis falvak egyikében. A szellem hódolása volt ez a szellem előtt, nem földi szenvedély. Mennyi szép tervet alkottak, mennyi erőt és kitartást éreztek magukban, míg elérhetik a dicőség glóriáját melyre törekedtek! Már esküvőjük is ki volt tűzve, a kicsiny kápolna, hol az isteni ígét feakölt szavakban hirdette az ifju pap, — feldisszítve, mikor a törékeny hüvely, mely annak nagy lelkét rejté, megsemmisült. Oh! mennyi bánat jutott akkor osatályrészeül s mily kegyelettel őrizte a nagy szellem hagyatékát; egy csomó versét és költői kísérleteket, melyek örökéül jutottak.

Aztán újabb, hosszabb vándorlás következett, telve lemondással és türelemmel, a mely a szentek életéhez lett volna méltó. Az ifjukor gondtalan-ságát a jövő iránti aggály váltotta fel. Ennek biztosítására kellett hát törekednie. Akkor jött Péterfalvára, hogy egy fiatal övegy magányát megosztva, annak tanácsaival segítségére legyen. De a végsőt utolérte. Megismerkedett egy ifjuval, a ki az alvó szenvedély üsüket lángra lobbantotta. Az aranyos kapitány és a költő-tudós iránti egész szerelme benne volt ebben a szenvedélyben s önzérete pillanatig sem hagyta ketkedni a fölött, hogy sikerülni fog őt magához láncsolnia.

Egész tervet alkotott már, mely életüket egymás oldalán ragyogóvá és boldoggá volt hivatva változtatni. A emilaj ifjunak ő fog irányt adni, ő szabja meg cselekedeteit és ő vezet be amaz ismeretekbe, melyek minden művelt ember megkülönböztetéséül szolgálnak. Nem taláta rossz anyagnak. Az elevenség, mely főként jellemeste, csak mérsékletet igényelt. Ő fogja mérsékelni, háziassághoz szoktatni; nélkülözhetetlenné teszi magát reá néve és egyáltalán házas életüket az óvatos tartózkodás ama langyos légkörével vessi körül, mely a német családi élet erényeinek bölcsőjéül szolgál. (Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Nagykikinda - nbecskerekli vasut.

Nagykikinda - nbecskerekli vasut.	3501	3511	3518
	sz.v.	v.v.	v.v.
	I.II.III.	osztály	
Nagybecskerek	ind. 5.50	12.00	7.20
Ellemér	" 6.08	12.21	7.44
Melenche	" 6.30	12.51	8.16
Kumán	" 6.46	1.11	8.37
Törökbecse - Aracs	" 7.14	1.48	9.18
Beodra	" 7.45	2.29	10.04
Karlova	" 7.56	2.42	10.22
Nagykikinda	érk. 8.36	3.30	11.13
Temesvár	" 5.20	4.24	
Budapest	" 1.30		7.70

Nagykikinda - Nagybecskerek.	3512	3514	3502
	v. v. v.	v. v. v.	sz. v.
	I.II.III.	osztály	
Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
Temesvár "	9.50	11.30	4.04
Nagykikinda "	3.06	4.05	7.20
Karlova "	4.28	4.57	8.19
Beodra "	5.36	5.36	9.02
Törökbecse - Aracs "	6.06	5.56	9.22
Kumán "	6.40	6.15	9.49
Melenche "	7.09	6.34	10.01
Ellemér "	7.33	6.51	10.17
Nagybecskerek Versecz	érk. 11.59		

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Nagybecskerek - Versecz.	3602	361	3611
	sz. v. v.	v. v.	v. v.
	I.II.III.	o.	
Budapest ind.	6.30		
Temesvár "	9.50		
Nagybecskerek "	8.15		
Nagybecskerek - Bégapart "	8.22	4.1	
Lázárföld "	8.30	4.49	
*Pusztá Kenderes "	8.56	4.51	
*Lajosmajor "	9.2	4.58	
Szárca "	9.16	5.2	
Szécsány "	9.29	5.3	
Párdány I. alul ind.	9.44	5.58	
Szécsány "	9.57	6.08	
Bóka "	10.14	6.2	
Kanak "	10.23	6.4	
*Olécz "	10.32	6.57	
Szécsénfalva - Ráros-Istvánvölgy "	10.32	6.57	
Györgyháza "	10.42	7.11	
Zichyfalva "	10.54	7.30	
Nagykikinda "	11.09	7.53	
*Lajosmajor "	11.18	8.04	
*Szivattyutelep "	11.26	8.15	
*Bethlen-tanya "	11.39	8.27	
*Temes-Paulis "	1.47	8.37	
Versecz-Rét "	1.55	8.46	
Versecz "	11.59	8.57	
Temesvár "	3.16		

Versecz - Nagybecskerek.	3647	3601	3611
	v. v.	sz. v.	v. v.
	I.II.III.	o.	
Temesvár ind.			12.00
Versecz "	5.50	2.20	
Versecz-Rét "	5.57	2.23	
*Temes-Paulis "	6.03	2.32	
Bethlen-tanya "	6.11	2.42	
*Szivattyutelep "	6.22	2.55	
*London-tanya "	6.29	3.04	
Nagykikinda "	6.37	3.12	
Zichyfalva "	6.49	3.25	
Györgyháza "	7.01	3.4	
Szécsénfalva "	7.16	3.57	
*Olécz "	7.24	4.0	
Kanak "	7.33	4.19	
Bóka "	7.49	4.38	
Szécsány "	8.00	4.5	
Párdány I. alul ind.	4.01	8.10	5.07
Szárca "	4.27	8.24	5.24
*Lajosmajor "	4.41	8.37	5.37
*Pusztá Kenderes "	4.50	8.43	5.46
Lázárföld "	5.11	8.51	5.57
Nagybecskerek - Bégapart "	5.32	9.15	6.21
Nagybecskerek "			6.35
Nagykikinda "	8.36		11.13
Budapest "	1.30		7.01
Temesvár "			4.24

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhuzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

H i r d e t é s e k.

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomdája

Nagy-Becskereken

Uri-utca 276-3. szám alatt

ajánlkozik mindennemű

nyomtatványok

gyors és ízletes elkészítésére.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Egy...
Fél...
Neg...
Egy...

Pleit...
Nagy...
hová...
szétki...

Künn...
csak...
hatju...
hirlag...
javaga...
lett...
az a...
orsza...
mize...
gyara...
a vél...
nem...
enque...
totta...
tákh...
szöve...
köst...
dig...
inká...
békét...
dem...
hogy...
békét...

helyze...
hazafi...
élén...
jelent...
hogy...
oly do...
nincs...
megrót...
kezere...
között...
A hercz...
frond...
kább...
mitani...
felvilág...
szentes...
és enge...
a vita...
átvinn...